

Ορισμοί

- **Αμιγή (καθαρά) στελέχη** = στελέχη που μετά την αυτογονιμοποίηση παρουσιάζουν για πολλές γενιές την ίδια ιδιότητα
- **Αλληλόμορφα γονίδια** = γονίδια που βρίσκονται στην ίδια θέση στα ομόλογα χρωμοσώματα και ελέγχουν την ίδια ιδιότητα
- **Ομόζυγο** = άτομο με ίδια αλληλόμορφα γονίδια για συγκεκριμένη ιδιότητα
- **Ετερόζυγο** = άτομο με δύο διαφορετικά αλληλόμορφα γονίδια
- **Επικρατές γονίδιο** = αλληλόμορφο γονίδιο που καλύπτει την έκφραση του άλλου
- **Υπολειπόμενο γονίδιο** = αλληλόμορφο γονίδιο του οποίου η έκφραση καλύπτεται
- **Γονότυπος** = το σύνολο των αλληλόμορφων γονιδίων ενός οργανισμού
- **Φαινότυπος** = το σύνολο των χαρακτήρων που αποτελούν την έκφραση του γονότυπου ενός οργανισμού (εξωτερική εμφάνιση, βιοχημική σύσταση)
- **Νόμος διαχωρισμού αλληλόμορφων γονιδίων (1ος νόμος)** = κατά τη μείωση διαχωρίζονται τα ομόλογα χρωμοσώματα και τα γονίδια που βρίσκονται σ' αυτά και σχηματίζονται οι γαμέτες. Στη γονιμοποίηση γίνεται ελεύθερος συνδυασμός των αλληλόμορφων γονιδίων
- **Νόμος ανεξάρτητης μεταβίβασης γονιδίων (2^{ος} νόμος)** = τα αλληλόμορφα γονίδια για ένα χαρακτήρα διαχωρίζονται ανεξάρτητα από τα αλληλόμορφα γονίδια για άλλο χαρακτήρα ώστε κάθε άτομο να παράγει γαμέτες με όλους τους πιθανούς συνδυασμούς των γονιδίων του
- **Τετράγωνο Punnett** = διάγραμμα γαμετών και του τρόπου συνδυασμού τους
- **Διασταυρώσεις μονοϋβριδισμού** = διασταυρώσεις για την κληρονόμηση ενός χαρακτήρα
- **Διασταύρωση ελέγχου** = διασταύρωση ενός ατόμου με άγνωστο γονότυπο για ένα χαρακτηριστικό με άτομο ομόζυγο στο υπολειπόμενο αλληλόμορφο γονίδιο
- **Διασταυρώσεις διϋβριδισμού** = διασταυρώσεις για την κληρονόμηση δύο χαρακτήρων
- **Ατελώς επικρατή γονίδια** = γονίδια στα οποία ο φαινότυπος των ετερόζυγων ατόμων είναι ενδιάμεσος μεταξύ των δύο ομόζυγων
- **Συνεπικρατή γονίδια** = γονίδια στα οποία στα ετερόζυγα άτομα εκφράζονται και τα δύο αλληλόμορφα γονίδια
- **Συνδεδεμένα γονίδια** = γονίδια που δεν μεταβιβάζονται ανεξάρτητα (ίδιο χρωμόσωμα)
- **Θνησιγόνο (θανατογόνο)** = αλληλόμορφο που προκαλεί πρόωρο θάνατο (ή αποβολή)
- **Πολλαπλά αλληλόμορφα** = τουλάχιστον 3 αλληλόμορφα για μια γενετική θέση
- **Τύποι κληρονομικότητας** = μελέτη τρόπου μεταβίβασης κληρονομικών χαρακτήρων
- **Μονογονιδιακοί χαρακτήρες** = χαρακτήρες καθοριζόμενοι από αλληλόμορφα για ένα μόνο γονίδιο
- **Γενεαλογικό δέντρο** = διαγραμματική απεικόνιση των μελών μιας οικογένειας για πολλές γενιές (γάμοι, σειρά γεννήσεων, φύλο και φαινότυπος για κάποιο χαρακτήρα)
- **Φορείς** = ετερόζυγα άτομα με φυσιολογικό φαινότυπο που μπορούν να μεταβιβάσουν το υπολειπόμενο αλληλόμορφο στους απογόνους
- **Πολυγονιδιακή κληρονομικότητα** = ανεξάρτητα ζεύγη γονιδίων έχουν παρόμοια προσθετικά αποτελέσματα στον ίδιο χαρακτήρα

Αυτοσωμικοί κληρονομικοί χαρακτήρες ανθρώπου

Επικρατής	Υπολειπόμενος
Μαύρα μαλλιά	Ξανθά μαλλιά
Σγουρά μαλλιά	Ίσια μαλλιά
Μια κορυφή (κουρίδα) στα μαλλιά	Πολλές κορυφές (κουρίδες)
Καστανά μάτια	Γαλανά ή γκρι μάτια
Πράσινα μάτια	Γαλανά ή γκρι μάτια
Μεγάλα μάτια	Μικρά μάτια
Μυωπία	Κανονική όραση
Πρεσβυωπία	Κανονική όραση
Αστιγματισμός	Κανονική όραση
Γύση PTC	Μη γύση PTC
Ικανότητα αναδίπλωσης της γλώσσας	Ανικανότητα αναδίπλωσης της γλώσσας
Κανονική μελανίνη στο δέρμα	Αλφισμός
Ελεύθεροι λοβοί αυτιών	Προσκολλημένοι λοβοί αυτιών
Σαρκώδη χείλη	Λεπτά χείλη
Πλατιά ρουθούνια	Στενά ρουθούνια
Μακριές βλεφαρίδες	Κοντές βλεφαρίδες
Πολυδακτυλία	Κανονικός αριθμός δακτύλων
Συνδακτυλία	Κανονικά δάκτυλα
Οικογενής υπερχοληστεριναιμία	Φυσιολογική κατάσταση
Νόσος Huntington	Φυσιολογική κατάσταση
Πολυκυστικοί νεφροί	Φυσιολογικοί νεφροί
Αχονδραπλασία	Κανονική ανάπτυξη χόνδρων
Κανονική αιμοσφαιρίνη	Μισογονιακή αναμία
Κανονική αιμοσφαιρίνη	Δρεπανοκυτταρική αναμία
Φυσιολογική κατάσταση	Κυστική ίνωση
Φυσιολογική κατάσταση	Φαινυλκετονουρία
Φυσιολογική κατάσταση	Νόσος Wilson
Φυσιολογική κατάσταση	Σύνδρομο Smith-Lemli-Opitz

Φυλοσύνδετη Κληρονομικότητα			
Επικρατής χαρακτήρας		Υπολειπόμενος χαρακτήρας	
Κανονική όραση		Μερική αχρωματοψία στο πράσινο και στο κόκκινο	
Φυσιολογική πήξη αίματος		Αιμορροφιλία τύπου Α ή Αιμορροφιλία τύπου Β	
Κανονική όραση		Νυκταλωπία	
Φυσιολογική ανάπτυξη μύων		Μυϊκή δυστροφία (νόσος Duchene)	
Φυσιολογικό Χ		Σύνδρομο εύθρωστον Χ	
Κανονική πίεση		Υψηλή πίεση	
Φυσιολογική επιδερμίδα		Ιχθύωση	
Όχι έλλειψη G-6-PD		Έλλειψη G-6-PD	
Φυσιολογική κατάσταση		Αδρενολευκοδυστροφία	
Φυσιολογική κατάσταση		Αγαμμαγλοβουλιναμία (υπο-γ-σφαιριναιμία)	
Φυσιολογική κατάσταση		Σιδηροβλαστική αναμία	
Φυσιολογική κατάσταση		Συνδυασμένη ανοσολογική ανεπάρκεια	
Φυσιολογική κατάσταση		Σύνδρομο Simpson-Golabi-BehmeI, Σύνδρομο Barth, Σύνδρομο McLeod, Σύνδρομο Alport, Σύνδρομο IPEX, Σύνδρομο Lesch-Nyhan, Σύνδρομο Hyper-IgM τύπου 1, Σύνδρομο Wiskott-Aldrich, Σύνδρομο Kennedy ... κ.ά.	
Υποφωσφαταιμία		Φυσιολογική κατάσταση	
Incontinentia Pigmenti		Φυσιολογική κατάσταση	
Σύνδρομο CHLD		Φυσιολογική κατάσταση	
Σύνδρομο Aicardi (θανατογόνο στο αρσενικό)		Φυσιολογική κατάσταση	
Εστιασμένη εκτοδερμική δυσπλασία		Φυσιολογική κατάσταση	
Ολανδρικά γονίδια (μη ομόλογα Y)	Ατελώς φυλοσύνδετα γονίδια (ομόλογα X & Y)	Φυλοπεριορισμένα γονίδια (στο 1 φύλο, αυτοσωμικά)	Φυλοσηριαζόμενα γονίδια
Υπερτρίχωση αυτιών	Retinitis pigmentosa	1. Γενιάδα ανδρών	1. Φαλάκρα *
Ichthyosis hystrix	Νεφρίτιδα	2. Ανάπτυξη στήθους γυναικών	2. Κοντός δείκτης *
Αναγόνια ιστοσυμβατότητας		3. Βαθιά φωνή-Μυϊκή ανάπτυξη ανδρών	* Επικρατές σε ♂ Υπολειπόμενα σε ♀
Σπερματογένεσης			

